

بسمه تعالی
مجلس شورای اسلامی
دوره چهارم - سال اول
۱۳۷۱ - ۱۳۷۲

۴۰ شماره ترتیب چاپ

۲۷ شماره دفتر ثبت

این لایحه در اجرای ماده ۶۰ آئین نامه داخلی و بر اساس تقاضای
شماره ۱۴۸۷۹ مورخ ۱۳۷۱/۴/۸ دولت در دستور کار مجلس قرار گرفته است.

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه مناطق دریائی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و دریای عمان که بنا به
پیشنهاد وزارت امور خارجه در جلسه مورخ ۱۳۶۹/۱۰/۹ هیات وزیران به تصویب رسیده
است جهت طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم میگردد.

رئیس جمهور

بمنظور تمرکز مقررات پراکنده در خصوص تعیین مناطق دریائی ایران در آبهای
خلیج فارس و دریای عمان و تطبیق و هماهنگی آن با مقررات کنوانسیونهای سالیهای
۱۹۵۸، ۱۹۷۳ و ۱۹۸۲ حقوق دریاها که ضرورت ایجاد برخی تغییرات در متون قبلی را
ایجاب می نماید، لایحه تعیین مناطق دریایی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس
و دریای عمان به شرح زیر جهت طی تشریفات قانونی تقدیم میگردد.

لایحه مناطق دریایی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و دریای عمان

فصل اول - دریای سرزمینی

- ماده ۱ - حاکمیت جمهوری اسلامی ایران خارج از قلمرو خشکی و آبهای داخلی و جزایر خود در خلیج فارس، تنگه هرمز و دریای عمان بر منطبقه‌ای از آبهای متصل به خط مبدا^۱ که دریای سرزمینی نامید می‌شود نیز حاکمیت دارد.
- این حاکمیت همچنین شامل فضای فوقانی، بستر و زیر بستر دریای سرزمینی می‌باشد.
- ماده ۲ - حد خارجی، عرض دریای سرزمینی از خط مبدا^۲ ۱۲ (دوازده) مایل دریائی می‌باشد. مایل دریائی برابر ۱۸۵۲ متر است.
- جزایر متعلق به ایران اعم از اینکه داخل و یا خارج دریای سرزمینی باشند، طبق این قانون دارای دریای سرزمینی مخصوص به خود هستند.
- ماده ۳ - خط مبدا^۳، خط مبدا^۴ دریای سرزمینی در خلیج فارس و دریای عمان همان است که در تصویب‌نامه هیأت وزیران بشماره ۶۷ - ۲/۲۵۰ مورخ ۱۳۵۲/۴/۳۱ تعیین گردیده است، (مصوبه مذکور ضمیمه این قانون می‌باشد) در سایر مناطق و جزایر ملاک حد پست‌ترین جزر آب در امتداد ساحل خواهد بود.
- آبهای واقع بین خط مبدا^۵ دریای سرزمینی و قلمرو خشکی و همچنین آبهای واقع بین جزایر متعلقه به ایران که فاصله آنها از یکدیگر از دو برابر عرض دریای سرزمینی تجاوز نکند، جزء آبهای داخلی محسوب و تحت حاکمیت مطلق جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.
- ماده ۴ - تعیین حدود، در مواردی که دریای سرزمینی ایران با دریای سرزمینی دول مجاور یا مقابل تداخل پیدا کند مادامی که ترتیب دیگری بین طرفین توافق نشده باشد، حد فاصل بین دریای سرزمینی ایران و آن کشور خط منصفی است که کلیه نقاط آن از نزدیکترین نقاط خطوط مبدا^۶ طرفین بیک فاصله باشد.
- ماده ۵ - عبور بی‌ضرر، عبور شناورهای خارجی باستثناء موارد مندرج در ماده (۹)، از دریای سرزمینی ایران مادامی که مخل نظم، آرامش و امنیت کشور نباشد تابع اصل عبور بی‌ضرر است.
- عبور بجز در موارد اضطراری باید با سرعت متعارف و پیوسته انجام گیرد.

ماده ۶ - شرایط عبور بی ضرر . عبور شناورهای خارجی در صورت مبادرت به هر یک از اقدامات زیر بی ضرورتی نشده و بر حسب مورد مشمول مقررات جزائی و مدنی خواهد بود .

الف - هرگونه تهدید یا استفاده از زور علیه حاکمیت ، تمامیت ارضی و استقلال جمهوری اسلامی ایران یا اقدام بهر نحو دیگری که ناقض اصول حقوق بین الملل باشد .
ب - جمع آوری هرگونه اطلاعاتیکه به زبان امنیت ملی ، امور دفاعی یا منافع اقتصادی کشور باشد .

ج - هرگونه تبلیغاتیکه منظور از آن لطمه زدن به امنیت ملی ، امور دفاعی و یا منافع اقتصادی کشور باشد .

د - پرواز و فرود و انتقال هر نوع هواپیما و هلیکوپتر و ادوات نظامی و نیرو به واحدهای شناور دیگر و ساحل ،

ه - نقل و انتقال افراد ، بارگیری یا تخلیه هر نوع کالا و پول برخلاف قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران ،

و - ایجاد هرگونه آلودگی محیط زیست دریائی برخلاف مقررات جمهوری اسلامی ایران ز - هرگونه فعالیت صیادی و بهره برداری از منابع دریائی .

ح - انجام هر نوع پژوهش علمی ، نقشه برداری ، لرزه نگاری و نمونه برداری .

ط - ایجاد اختلال در سیستمهای ارتباطی یا سایر تاسیسات کشور .

ی - انجام هر نوع فعالیت دیگری که لازمه عبور کشتی نباشد .

ماده ۷ - مقررات تکمیلی . بمنظور حفظ مصالح کشور و حسن اجرای عبور بی ضرر دولت جمهوری اسلامی ایران بر حسب مورد مقررات ضروری دیگر را وضع خواهد کرد .

ماده ۸ - تعلیق عبور بی ضرر . بمنظور دفاع از امنیت و بنا به مصالح عالیه کشور دولت جمهوری اسلامی ایران می تواند عبور و توقف کلیه شناورهای خارجی را در قسمت هائی از دریای سرزمینی به حالت تعلیق در آورد .

ماده ۹ - مستثنیات عبور بی ضرر . عبور شناورهای جنگی ، زیردریائیها ، شناورهای با سوخت هستهای و هر نوع وسیله غوطه ور دیگر و همچنین شناورها و زیردریائیهای حامل مواد اتمی با خطر ناک و یا زیان آور برای محیط زیست و شناورهای تحقیقاتی خارجی از دریای سرزمینی منوط به موافقت قبلی مقامات صالحه جمهوری اسلامی ایران خواهد بود . زیردریائیها باید در سطح آب و با پرچم برافراشته عبور نمایند .

ماده ۱۰ - صلاحیت کیفری ، تعقیب ، رسیدگی و مجازات جرائم ارتکابی در کشتیهای در حال عبور از دریای سرزمینی در موارد زیر در صلاحیت مراجع قضائی جمهوری اسلامی ایران می باشد .

الف - چنانچه اثرات و عواقب جرم متوجه جمهوری اسلامی ایران گردد ،

ب - چنانچه جرم ارتکابی محل صلح و نظم و آرامش داخلی و یا نظم عمومی دریای سرزمینی باشد ،

ج - چنانچه فرمانده کشتی یا نماینده دیپلماتیک یا کنسولی دولت صاحب پرچم کشتی تقاضای کمک و رسیدگی نماید ،

د - چنانچه رسیدگی و تعقیب برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر ضروری باشد ،

ماده ۱۱ - صلاحیت مدنی . مقامات ذیصلاح دولت جمهوری اسلامی ایران میتوانند در موارد زیر بمنظور اجرای قرار تامین و یا احکام محکومیت ، نسبت به متوقف کردن تغییر مسیر و یا توقیف کشتی و بازداشت سرنشینان آن اقدام نمایند ،

الف - کشتی از آبهای داخلی ایران خارج و در دریای سرزمینی در حرکت باشد ،

ب - کشتی در دریای سرزمینی ایران متوقف باشد .

ج - کشتی در حال عبور از دریای سرزمینی باشد مشروط بر اینکه منشأ قرار تامین و یا حکم محکومیت تعهدات و یا الزامات ناشی از مسؤولیت مدنی همان کشتی باشد ،

فصل دوم - منطقه نظارت

ماده ۱۲ - تعریف . منطقه نظارت منطقه ایست در مجاورت دریای سرزمینی که حد خارجی آن از خط مبدأ ۲۴ مایل می باشد .

ماده ۱۳ - اعمال صلاحیت . بمنظور پیشگیری از نقض قوانین و مقررات کشور از جمله مقررات امنیتی ، گمرکی ، دریائی ، مالی ، مهاجرتی ، بهداشتی ، زیست محیطی و تعقیب و مجازات متخلفین ، دولت جمهوری اسلامی ایران در منطقه نظارت اقدامات لازم را معمول خواهد داشت .

فصل سوم - منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره

ماده ۱۴- اعمال حاکمیت و صلاحیت در منطقه انحصاری اقتصادی . حاکمیت و صلاحیت جمهوری اسلامی ایران در منطقه نظارت و ماورای دریای سرزمینی که منطقه انحصاری اقتصادی نامیده میشود بشرح زیر اعمال میگردد .

الف - اکتشاف و بهره برداری و حفاظت و اداره کلیه منابع طبیعی جاندار و بیجان بستر و زیر بستر دریا و آبهای روی آن و انجام سایر فعالیتهای اقتصادی مرتبط با بهره برداری از آب ، باد و جریانهای دریائی جهت تولید انرژی .

حقوق مذکور در این منطقه انحصار است .

ب- وضع و اجرای قوانین و مقررات در زمینه فعالیتهای زیر .

۱- احداث و استفاده از جزایر مصنوعی و سایر تاسیسات و بناها و تعبیه کابل و لوله های زیر دریائی و تعیین حریم های امنیتی و ایمنی مربوط .

۲- انجام هرگونه پژوهش

۳- حفاظت و حمایت از محیط زیست دریائی

ج- اعمال سایر حقوقی که بموجب قراردادهای بین المللی و منطقه ای تفویض شده است

ماده ۱۵- اعمال حاکمیت و صلاحیت در فلات قاره . حاکمیت و صلاحیت جمهوری

اسلامی ایران نسبت به فلات قاره که دنباله طبیعی قلمرو خشکی و شامل بستر و زیر بستر مناطق دریائی مجاور و ماورای دریای سرزمینی ایران می باشد نیز طبق مفاد ماده (۱۴) بر حسب مورد اعمال میگردد .

ماده ۱۶- فعالیتهای و اقدامات ممنوعه . انجام فعالیتهای و تمرینات نظامی بیگانه

جمع آوری اطلاعات و هرگونه عملی که با منافع و حقوق جمهوری اسلامی ایران در منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره منافات داشته باشد ممنوع است .

ماده ۱۷- کاوش و تحقیقات علمی . انجام هرگونه کاوش و تحقیقات علمی در

منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره منوط به اجازه مقامات ذیربط جمهوری اسلامی ایران می باشد .

ماده ۱۸- حفظ محیط زیست و منابع طبیعی . دولت جمهوری اسلامی ایران جهت حفاظت و حمایت از محیط زیست دریائی و استفاده مطلوب از منابع جاندار و سایر ذخائر منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره اقدامات لازم را معمول خواهد داشت .

ماده ۱۹- تحدید حدود . حدود منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره جمهوری اسلامی ایران مادامی که به موجب موافقتنامه های دوجانبه تعیین نشده باشد منطبق بر خط منصفی خواهد بود که کلیه نقاط آن از نزدیکترین نقاط خطوط مبدأ طرفین به یک فاصله باشد .

ماده ۲۰- صلاحیتهای کیفری و مدنی . جمهوری اسلامی ایران صلاحیتهای کیفری و مدنی خود را در باره متخلفین از مقررات منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره اعمال و بر حسب مورد نسبت به بازرسی و یا توقیف آنها اقدام خواهد کرد .

ماده ۲۱- حق تعقیب فوری . دولت جمهوری اسلامی ایران حق تعقیب فوری متخلفین از مقررات مربوط به آبهای داخلی دریای سرزمینی ، منطقه نظارت ، منطقه انحصاری اقتصادی و فلات قاره را در مناطق مزبور و دریای آزاد ، برای خود محفوظ می دارد .

فصل چهارم - مواد نهائی

ماده ۲۲- آئیننامه های اجرائی . هیات وزیران حدود اختیارات و مسؤولیتهای وزارتخانه ها و سازمانهای مجری این قانون را تعیین خواهد نمود .

وزارتخانه ها و سازمانهای مزبور مکلفند ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون آئیننامه های اجرائی لازم را تهیه و به تصویب هیات وزیران برسانند .
مادامی که آئیننامه های اجرائی جدید به تصویب نرسید مانند آئیننامه ها و نظامنامه های موجود معتبر خواهند بود .

ماده ۲۳- از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات منافی با آن لغو می گردد .

وزیر امور خارجه

رئیس جمهور

اداره قوانین شورای نگهبان
شماره برگه ۲